

Ekerö kommun

Rektorn vid Sundby skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Sundby skola
i Ekerö kommun

Tillsyn i Sundby skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ekerö kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sundby skola besöktes av Skolinspektionen den 29 augusti 2014.

Fakta om skolenheten

Sundby skola i Ekerö kommun är en skolenhet med förskoleklass, fritidshem och årskurserna 1-5. Från och med läsåret 2015/2016 kommer skolans verksamhet även omfatta årskurs 6. Skolan har vid tillsynstillfället 26 elever i förskoleklass och 126 elever i grundskolans årskurser 1-5. Skolan leds av en rektor. Fritidshem bedöms i separata beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/13 nådde mellan 74 och 100 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven i matematik. I delproven skriftliga räknemetoder, geometriska begrepp och mätning var resultaten lägre än genomsnittet för motsvarande resultat i riket. I ämnet svenska nådde mellan 78 och 100 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven. I delproven läsning faktatext, elevens högläsning, skrivuppgift berättande text och skrivuppgift interpunktion var resultaten lägre än genomsnittet för riket.

Enligt skolans egen redogörelse över elevernas måluppfyllelse för vårterminen 2013 nådde 96 respektive 100 procent av eleverna kunskapskraven i de naturorienterande ämnena och de samhällsorienterande ämnena. I ämnena matematik och svenska var motsvarande siffra 81 respektive 73 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att det på Sundby skola bedrivs en verksamhet som i många delar uppfyller de krav som ställs i författningarna. I intervjuer med lärarna och eleverna framkommer till exempel att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. De intervjuade eleverna uppger också att de ges inflytande över undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Enligt rektorn är elevinflytande ett område som de i skolan arbetat aktivt med att förbättra det senaste året.

Dock visar tillsynen att det finns några områden där rektorn behöver vidta åtgärder för att ge samtliga elever förutsättningar att nå målen och utvecklas så långt som möjligt. Av tillsynen framgår bland annat att det vid skolan finns ett pågående systematiskt kvalitetsarbete där rektorn tillsammans med lärarna följer upp och analyserar skolans verksamhet. Emellertid visar tillsynen att kvalitetsarbetet behöver förbättras vad gäller uppföljning och analys av elevernas samlade kunskapsresultat på grupp- och skolnivå. Till exempel visar den nationella statistiken att elevernas resultat på de nationella proven i årskurs 3 i Sundby skola i flera delprov låg under motsvarande resultat i riket läsåren 2011/2012 och 2012/2013.

I samtliga intervjuer framkommer att de flesta elever känner sig trygga på skolan och vid skolan bedrivs ett kontinuerligt förebyggande arbete för att förhindra kränkningar. Dock framkommer i flera intervjuer att det finns ämnen och klasser där elever inte har studiero. Skolan behöver således vidta konkreta åtgärder för att tillförsäkra samtliga elever en skolmiljö som präglas av studiero.

Vidare framgår av tillsynen att samtliga elever i skolan inte har tillgång till personal med kompetens som kan tillgodose deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesval.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ekerö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vidta konkreta åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Tillsynen visar att konkreta åtgärder behöver vidtas vid Sundby skola för att tillförsäkra samtliga elever studiero. I elevintervjuerna framkommer att eleverna upplever att det inte alltid är lugn och ro på lektionerna. Detta bekräftas av rektorn och i resultaten i Skolinspektionens genomförda enkätundersökning våren 2014. I denna anger 33 procent av eleverna i årskurs 5 att det stämmer ganska dåligt att de har studiero på lektionerna. Vidare anger 42 procent av eleverna att det stämmer ganska bra att andra elever stör ordningen i klassrummet på lektionerna. Enligt de intervjuade eleverna vidtar lärarna åtgärder, men det framkommer att det är lärarberoende i vilken mån åtgärderna bidrar till studiero, vilket också rektorn bekräftar. Lärarna uppger i intervju att uppfattningen om vad som är studiero är individuell från elev till elev. Enligt lärarna har de inte några skolövergripande diskussioner om studiero, dock framkommer att ett av arbetslagen diskuterat frågan mycket.

Utredningen visar att finns brister i studieron vid Sundby skola. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 3 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det vid skolenheten bedrivs ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av utredningen framgår att det vid Sundby skola bedrivs ett visst systematiskt kvalitetsarbete, men att det finns områden som behöver förbättras.

Uppföljning

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Av dokumenten "Kvalitetsdokument för läsåret 2012/2013" och "Kvalitetsdokument för läsåret 2013/2014" framgår att skolan följer upp elevernas måluppfyllelse i förhållande till de av huvudmannen uppsatta målen för kommunens samtliga skolor. Bland annat framgår måluppfyllelsen inom områden såsom trygghet och elevinflytande. Vad gäller kunskapsresultat följs målet "varje elev ska ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen" upp genom exempelvis sammanställningar av elevernas resultat på de nationella proven i svenska och matematik i årskurs 3 och resultat från genomförda enkätundersökningar bland elever och föräldrar. Några andra uppföljningar av kunskapsresultaten görs inte i dokumentationen. Rektorn uppger i intervju att de inte varit så bra på att följa upp kunskapsresultaten på grupp- och skolenivå.

Enligt rektorn har hon och skolans specialpedagog under det senaste året börjat följa upp elevernas resultat i större omfattning, dock har det i huvudsak skett på individnivå.

För att möjliggöra fördjupade analyser över tid och för att underlätta analyser om hur exempelvis arbetssätt och det särskilda stödet i undervisningen kan påverka elevernas kunskapsresultat, bedömer Skolinspektionen att skolan behöver sammanställa kunskapsresultaten i större omfattning på skolövergripande nivå.

Analys

Den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med tillsynen innehåller vissa analyser kopplade till måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen. Bland annat vad gäller trygghet och arbetet mot kränkande behandling och elevernas kunskapsresultat i de nationella proven i svenska och matematik. Emellertid är analysen mycket kortfattad i de delar som avser kunskapsresultaten. Analysen består framför allt av konstateranden om att resultaten i matematik ökat och att resultaten i svenska sjunkit något och varit ovanligt låga våren 2014. I analysen av skolans kunskapsresultat anges i första hand enskilda elevers svårigheter som bakgrund till de låga kunskapsresultaten i svenska. Av dokumentationen framgår inte om till exempel skolan också utvärderat om alla elever har tillgång till särskilt stöd utifrån sina behov eller om undervisningen anpassats till deras behov och förutsättningar i tillräcklig grad. Enligt rektorn har skolan ett kvalitetsarbete där fokus ligger på att lärarna ska förändra sitt synsätt på eleverna och på sin undervisning. Dock medger rektorn att de i skolan inte har analyserat kunskapsresultaten på grupp- eller skolenivå så mycket utan att det varit ett starkt fokus på enskilda elever. Enligt rektorn har hon och specialpedagogen påbörjat ett arbete där de ser över resultaten på klassnivå och rektorn och specialpedagogen pratar ibland med enskilda lärare om undervisningsmetoder. Rektorn uppger att skolan inte ha några strukturer för innevarande läsårs systematiska kvalitetsarbete, utan de har resonerat kring hur de ska upptäcka riskfaktorer tidigare och den nedåtgående trenden i elevernas kunskapsresultat. På grund av den begränsade analysen bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna har bristande kunskap om huruvida det finns mönster i resultaten som kan förklaras av faktorer som exempelvis undervisningens genomförande, utformning och erbjudandet av särskilt stöd etc. Mot bakgrund av detta saknar skolan också tillräckliga underlag för att kunna identifiera de utvecklingsåtgärder som behövs vidtas för att förbättra kunskapsresultaten.

Tillsynen visar att det finns brister i Sundby skolas systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att samtliga elever har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför framtida utbildning och yrkesval.

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans mål ska vara att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Av läroplanen framgår också att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Läraren ska bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180) framgår att lärare i sin undervisning bör ge eleverna möjlighet att utveckla en förståelse för hur kunskaper i ämnet kan ha betydelse i arbetslivet och på så sätt utgöra ett underlag för deras framtida studie- och yrkesval.

Av tillsynen framgår att det inte finns någon skolövergripande strategi för hur de yngre eleverna ska ges studie- och yrkesvägledning i Sundby skola. Av tillsynen framgår att skolan har tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning. Sådan vägledning erbjuds enligt rektorn för närvarande endast skolans äldre elever. Lärarna uppger att de arbetar mycket med eleverna i årskurs 5 där studie- och yrkesvägledningen fokuserar på betyg, språkval och gymnasieval. Med eleverna i de lägre årskurserna pratar de om elevernas för-

äldrars arbeten, men detta arbete sker i huvudsak på initiativ av enskilda lärare. I utredningen framkommer sammantaget att det inte finns någon medveten planering eller strategi för hur man i undervisningen ska arbeta med att vägleda eleverna i de lägre årskurserna om framtida utbildning och yrkesval.

Av utredningen framgår att det finns brister i tillgången till personal med kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför framtida utbildning och yrkesval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen samt Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Parisa Maleki
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.